

Kako se obvarujemo nesreč v domači hiši

(Ob svetovnem dnevu zdravja)

Nesreče nam ne groze samo na cesti ali pri delu v tovarni in na polju, tudi doma, pri povsem vsakdanjih opravilih, smo izpostavljeni najrazličnejšim nesrečam. Posebej velja to za gospodinje, njihove pomočnice in pa otroke. Danes, ko mnogo gospodinjskih del opravljajo tudi že stroji, pa je nesreč v gospodinjstvu vedno več. V Ameriki se v domači hiši ponesreči več ljudi kakor pa pri delu ali na cesti in tudi pri nas so nesreče v gospodinjstvu že na visokem mestu.

Največkrat sta nezgod v gospodinjstvu kriva nepremišljenost in pa lakomiselnost. Le poglejmo, kako je s to stvarjo:

Stopnice v klet in podstrešje so največkrat le slabo razsvetljene ali pa sploh ne. Če razen tega na stopnicah niti ni ograje ali pa kdo pusti na njih vedro umazane vode, metlo, umazane čevlje, smetišnico ali kaj podobnega, se kaj hitro lahko prekucnemo, zlomljena roka ali noga v mavcu pa nas bo nekaj tednov molče spominjala na to nepremišljenost.

Zgodi se pa, da na kakšno stopnico včasih tudi pozabimo ali jo prezremo. V slabo razsvetljenem hodniku se kaj lahko zgodi, da stopimo v prazno ali zadenemo ob stopnico in že smo na tleh. Hudo je lahko že, če smo praznih rok, kaj šele, če nesemo v pralnico vedro vroče vode ali pa prenašamo kako drugo težko breme?

Tudi gremo iz lakomiselnosti in nepremišljenosti v klet ali v podstrešje dostikrat kar z nezavarovano svetilko. Ker nam bolj slabo sveti, se lahko kam zadenemo in prekucnemo. Če se pri tem svetilka razbije in petrolej razlije po tleh, je požar neizbežen.

Precej stanovalcev že si je polomilo noge ali pa jih je doletela kaka druga, tudi hujša nezgoda na mokrih tleh ali na položčenem parketu. Posebno v pralnicah se ženam to rado zgodi, starejšim pa na sveže položčenem podu, ki je vsaki gospodinjici sicer v čast, toda zlomljena roka ali noga tudi ni prijetna stvar. Razlito vodo v kuhinji je treba takoj pobrisati, pravtako tudi, če se nam po tleh polije olje ali mast. Kakršnokoli odlašanje je namreč lahko usodno.

Ko že govorimo o politih in položčenih tleh, se spomnimo še preprog, tekačev in predpražnikov. Če je preproga ali tekač slabo razprostrt po sobi, se obenj lahko spotaknemo. Najrajši se nam to zgodi, kadar nesemo lonec vrele vode ali pa servis, ki smo ga dobili za poročno darilo. Pri tem seveda ne gre samo za črepinje, huje je, če smo se pri tem porezali ali pa polili z juho. Na položčenem parketu se kaj hitro popeljemo s preprogo vred po sobi, pa tudi predpražniki imajo včasih to lepo lastnost. Zato pozor! Zato rajši pritrdimo preproge na tla, predpražnike pa opremimo z nedrsljivo podlogo.

Čiščenje oken je spet vprašanje zase. Nič koliko žena se je pri tem delu že ponesrečilo. In vendar je treba samo nekoliko več pazljivosti in pameti. Vedro z vodo je treba postaviti tako, da ne more pasti niti v sobo niti na cesto. Že marsikateri nič hudega sluteč pešec se je zavedel v bolnici, ker mu je z okna priletelo na glavo vedro ali pa slabo pritrjen cvetlični lonček. Žena, ki je čistila okno, se je nerodno motovnila po okenski polici in pri tem odrinila

vedro ali cvetlični lonček z okna. Še sreča, da tudi sama ni padla in se temeljito potolkla. Tudi to se je že zgodilo!

Ko so pomita okna, po navadi obesimo nanje sveže oprane zavese. Ker nimamo lestve, si pomagamo z mizo, stolom in pručico, vse skupaj naloženo eno vrh drugega in če se nam to ne podre, si lahko čestitamo.

POZOR! VISOKA NAPETOST!

Ob tem opozorilu vsi prisluhnemo! Nič bi ne bilo odveč, če bi bilo podobno svarilo obešeno tudi v kuhinji. Električna je namreč prinesla v sodobno gospodinjstvo mnogo olajšav, pa tudi mnogo nevarnosti. Modernizacija gospodinjstva je pametna stvar, dokler električna ne ogroža tistega, ki te različne gospodinjske strojčke uporablja. Posebno nevarnost pa pomeni električna za majhne otroke, ki v svoji neumorni raziskovalni vnemi vtikajo prste, žeblice, žico in kaj vem kaj še vse v vtičnice in stikala. Zato morajo biti vsa električna stikala, vtikala, žice, priključki, odcepi in varovalke vselej brezhibni in zavarovani, če se le da, tudi pokriti, vsaj tisti, ki jih otrok lahko doseže. Zakrpane varovalke, razmajane vtičnice in neizolirani vodi so povzročili že marsikak kratek stik in še vse kaj hujšega. Dotikanje električnih aparatov z mokrimi rokami je smrtno nevarno, zato posebej pozor pred stikali in električnimi grelci v kopalnicah! Stojče in namizne svetilke ne spadajo v kopalnico!

Posebni varnostni ukrepi so potrebni pri vseh velikih kuhinjskih strojih, kot so hladilniki, pralni stroji, električni štedilniki in bojlerji.

Zelo veliko je število dojenčkov in majhnih otrok, ki so se ponesrečili v stanovanju. Mnogo teh nesreč je zakrivila materina lahkomišelnost! Nič kolikokrat pustijo majhnega otroka na mizi, samo toliko, da skočijo po sveže pleničke. Včasih je to dovolj, da se otroček zvali z mize in nesreča je tu. Spet druge pustijo otroka sedeti v kopalni kadi, ker je morda nekdo zvonil pri vratih, medtem pa je otroku že zdrsnilo, padel je in se utopil.

Huda reč pri majhnih otrocih so opekline. Otrok sede v škafovo vročo vodo za ribanje, vrelega luga za pranje ali pa se polije, ker je neprevidna mati pustila zavreto mleko ali juho na štedilniku ali mizi, ki jo otrok lahko doseže. Pravilo, ki bi si ga vse matere morale zapisati z velikimi črkami v svoje kuhinje, se glasi: »Posode, vedra, lonce ali ponve z vročo tekočino postavi vedno na tako mesto, da jih otrok ne bo mogel doseči!« Pečice, štedilniki in električne pečice morajo biti pravtako zavarovane, da se otrok ne more opeči! Opekline so najhujše poškodbe, njih posledice ostanejo vidne vse življenje!

Tudi tole naj bi si mame dobro zapomnile: : »Igle, škarje, noži, vilice, vžigalice in vžigalniki niso igrače za majhne otroke!« Zato jih je treba hraniti na takem mestu, da otrok ne more do njih. Toda ko otrok nekoliko odraste, ko zna že dobro uporabljati svoje roke, tedaj mu pač dajmo vse to, razen vžigalic in vžigalnika, v roke in ga naučimo, kako se s temi rečmi ravna. Le tako ga bomo obvarovali, da se s tem orodjem ne bo ranil ali ponesrečil.

Otroci so pa tudi radovedni in sladkosnedni. Pogosto stikajo po shrambah in omarah. V dobri veri, da so našli nekaj imenitnega in dobrega, vtaknejo v usta in že je nesreča tu. Namesto sladkorja so vtaknili v usta lužni kamen ali sodo, namesto malinovca popili očetno kislino, med očetovim lovskim priborom pa najdejo lepe, svetlikajoče kroglice, jih vtaknejo v usta, pregriznejo in v naslednjem trenutku umro. V roke jim je prišel ciankalij, namenjen lisici. Zato važno opozorilo: »Vse kemikalije, vsa čistila in tudi vsa zdravila vedno pod ključ!!!« Pa ne samo otroke, tudi sebe in druge člane družine ogrožajo

lahkomiselne gospodinje, ki ne opremijo steklenic s potrebnimi napisi ali v svoji lahkomišelnosti vlivajo v steklenice vse kaj drugega, kakor je na njih napisano.

Vrnimo se spet k otrokom in nezgodam, ki jih lahko dolete doma.

Da ne bo otrok padel skozi okno, morajo biti vsa okna dobro zaprta in zavarovana pred nenadnim odpiranjem. Tudi vrat na stopnišče ne puščajmo odprtih, otroci kaj hitro smuknejo iz predsobe in se mimogrede prekučejo po stopnicah.

Posebno poglavje so igrače. Obarvane morajo biti z odpornimi barvami, saj vemo, da otroci igrače kaj radi nosijo v usta. Tudi ne smejo imeti ostrih robov, da se otroci ne ranijo. Mehanične in tehnične igrače za majhne otroke niso priporočljive. Zelo radi jih namreč razstavijo, majhne delčke pa nosijo potem v usta, jih vtikajo v nos ali ušesa.

Nekatere matere imajo grdo navado in privežejo otroka k postelji ali na nočno posodico, da ne bi padel. Pa je kljub temu padel, se zapletel v vrstico in se celo zadušil!

Tudi mačke in psi so otroku lahko nevarni. Domačega psa in mačko otrok pozna, prav tako pa je zaupljiv tudi do drugih psov in mačk, ki morda niso tako dobrodušne, in nesreča je tu. A tudi sicer ne puščajmo otrok in domačih živali samih brez nadzorstva, otrok in žival, oba imata premalo pameti!

Ko pa otroci nekoliko odrastejo, jih je treba začeti opozarjati na razne nevarnosti, ki jim groze, med drugim n. pr. na vročo peč, električno napeljavno, plinski štedilnik, tekoče in stoječe vode v bližini hiše, na nevarnosti na cestah ipd.

In še nekaj besed o plinu, ki zavzema v našem gospodinjstvu vse bolj in bolj važno mesto. Nobene nesreče ne bo, če bo ventil pri jeklenki vedno zaprt, kadar ne kuhamo! Vsaka lahkomišelnost se pri plinu hudo maščuje. Višek lahkomišelnosti pa je, če gospodinje iz jeklenke iztočijo bencin zato, da bodo v njem prale obleke. Sploh spada pranje v bencinu samo na odprt balkon ali teraso, v nobenem primeru pa ne v zaprt prostor. Hude opekline in tudi smrt vse družine pod ruševinami hiše so lahko posledice take nepremišljenosti. Tudi če perica pazi, da nikjer ni ognja, da ne prižge vžigalice niti ne obrne električnega stikala, se kaj lahko zgodi, da pride domov mož s cigareto v ustih, stopi v kuhinjo ali kopalnico, kjer žena pere, in že v naslednjem trenutku so njuni otroci brez očeta in matere.

To so samo nekatere nesreče, ki groze stanovalcem kar v domači hiši. Mnogim se lahko izognemo z nekoliko previdnosti in premišljenosti. Tudi ne pozabimo, da je nesreče lažje preprečiti kakor pa zdraviti!

KRITIČNE URE...

Lakota in utrujenost sta vzrok, da se otroci pogosteje ponesrečijo zlasti proti večeru. Anketa, ki jo je izvedel Švedski odbor za preprečevanje nesreč pri otrocih je pokazala, da število nesreč znatno poraste v urah pred opoldanskim kosilom in pred večerjo.

... IN VZDUŠJA NAPETOSTI

Nagnjenje k nesrečam se pri otroku še stopnjuje, če ga navdaja občutek so-vražnosti do okolja, če pride s starši navzkriž ali tudi zaradi splošne napetosti, ki vlada v družini.